

कृषि एवं किसान कल्याण मंत्रालय
कृषि, सहकारिता एवं किसान कल्याण विभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय
2018-19 के लिए खाद्यान्न उत्पादन का चौथा अंतिम अनुमान

दिनांक 19.08.2019 के अनुसार

फसल	मौसम	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18		2018-19	
														चौथा अंतिम अनुमान	अंतिम अनुमान	लक्ष्य	चौथा अंतिम अनुमान
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
चावल	खरीफ	78.27	80.17	82.66	84.91	75.92	80.65	92.78	92.36	91.50	91.39	91.41	96.30	97.50	97.14	99.00	102.13
	रबी	13.52	13.18	14.03	14.27	13.18	15.33	12.52	12.87	15.15	14.09	13.00	13.40	15.41	15.62	15.00	14.29
	कुल	91.79	93.36	96.69	99.18	89.09	95.98	105.30	105.23	106.65	105.48	104.41	109.70	112.91	112.76	114.00	116.42
गेहूँ	रबी	69.35	75.81	78.57	80.68	80.80	86.87	94.88	93.51	95.85	86.53	92.29	98.51	99.70	99.87	102.20	102.19
ज्वार	खरीफ	4.07	3.71	4.11	3.05	2.76	3.44	3.29	2.84	2.39	2.30	1.82	1.96	2.10	2.27	2.10	1.74
	रबी	3.56	3.44	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.85	2.53	2.80	2.02
	कुल	7.63	7.15	7.93	7.25	6.70	7.00	5.98	5.28	5.54	5.45	4.24	4.57	4.95	4.80	4.90	3.76
बाजरा	खरीफ	7.68	8.42	9.97	8.89	6.51	10.37	10.28	8.74	9.25	9.18	8.07	9.73	9.13	9.21	9.50	8.61
रागी	खरीफ	2.35	1.44	2.15	2.04	1.89	2.19	1.93	1.57	1.98	2.06	1.82	1.39	1.98	1.99	2.30	1.22
छोटे मिलेट	खरीफ	0.47	0.48	0.55	0.44	0.38	0.44	0.45	0.44	0.43	0.39	0.39	0.44	0.44	0.44	0.60	0.37
पोषक अनाज	खरीफ	14.58	14.05	16.79	14.42	11.54	16.44	15.95	13.59	14.06	13.93	12.10	13.52	13.64	13.91	14.50	11.95
	रबी	3.56	3.44	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.85	2.53	2.80	2.02
	कुल	18.14	17.50	20.60	18.62	15.47	20.01	18.64	16.03	17.20	17.08	14.52	16.12	16.50	16.44	17.30	13.97
मक्का	खरीफ	12.16	11.56	15.11	14.12	12.29	16.64	16.49	16.20	17.15	17.01	16.05	18.92	20.24	20.12	21.20	19.04
	रबी	2.55	3.54	3.85	5.61	4.43	5.09	5.27	6.05	7.11	7.16	6.51	6.98	8.47	8.63	7.50	8.18
	कुल	14.71	15.10	18.96	19.73	16.72	21.73	21.76	22.26	24.26	24.17	22.57	25.90	28.72	28.75	28.70	27.23
जौ	रबी	1.22	1.33	1.20	1.69	1.35	1.66	1.62	1.75	1.83	1.61	1.44	1.75	1.77	1.78	2.10	1.75
पोषक/मोटे अनाज	खरीफ	26.74	25.61	31.89	28.54	23.83	33.08	32.44	29.79	31.20	30.94	28.15	32.44	33.89	34.03	35.70	30.99
	रबी	7.33	8.31	8.86	11.49	9.72	10.32	9.58	10.24	12.09	11.92	10.37	11.33	13.10	12.94	12.40	11.96
	कुल	34.07	33.92	40.75	40.04	33.55	43.40	42.01	40.04	43.30	42.86	38.52	43.77	46.99	46.97	48.10	42.95
अनाज	खरीफ	105.01	105.78	114.55	113.45	99.75	113.73	125.22	122.15	122.70	122.34	119.56	128.74	131.38	131.16	134.70	133.12
	रबी	90.21	97.30	101.46	106.45	103.70	112.52	116.98	116.63	123.09	112.53	115.66	123.24	128.21	128.44	129.60	128.43
	कुल	195.22	203.08	216.01	219.90	203.45	226.25	242.20	238.78	245.79	234.87	235.22	251.98	259.59	259.60	264.30	261.55
तूर	खरीफ	2.74	2.31	3.08	2.27	2.46	2.86	2.65	3.02	3.17	2.81	2.56	4.87	4.25	4.29	4.50	3.59
चना	रबी	5.60	6.33	5.75	7.06	7.48	8.22	7.70	8.83	9.53	7.33	7.06	9.38	11.23	11.38	11.50	10.13
उड़द	खरीफ	0.90	0.94	1.12	0.84	0.81	1.40	1.23	1.50	1.15	1.28	1.25	2.18	2.84	2.75	2.80	2.56
	रबी	0.35	0.50	0.34	0.33	0.42	0.36	0.53	0.47	0.55	0.68	0.70	0.66	0.73	0.74	0.80	0.70
	कुल	1.25	1.44	1.46	1.17	1.24	1.76	1.77	1.97	1.70	1.96	1.95	2.83	3.56	3.49	3.60	3.26
भूंग	खरीफ	0.69	0.84	1.25	0.78	0.44	1.53	1.24	0.79	0.96	0.87	1.00	1.64	1.44	1.43	1.55	1.84
	रबी	0.26	0.28	0.27	0.26	0.25	0.27	0.40	0.40	0.65	0.64	0.59	0.52	0.57	0.59	0.70	0.51
	कुल	0.95	1.12	1.52	1.03	0.69	1.80	1.63	1.19	1.61	1.50	1.59	2.17	2.01	2.02	2.25	2.35
लेंटिल	रबी	0.95	0.91	0.81	0.95	1.03	0.94	1.06	1.13	1.02	1.04	0.98	1.22	1.61	1.62	*	1.56
अन्य खरीफ दलहन	खरीफ	0.54	0.70	0.96	0.80	0.49	1.33	0.93	0.61	0.71	0.78	0.72	0.89	0.82	0.83	1.00	0.61
अन्य रबी दलहन	रबी	1.36	1.37	1.19	1.28	1.28	1.33	1.34	1.59	1.52	1.74	1.47	1.77	1.76	1.78	3.10	1.90
कुल दलहन	खरीफ	4.86	4.80	6.40	4.69	4.20	7.12	6.06	5.92	6.00	5.73	5.53	9.58	9.34	9.31	9.85	8.59
	रबी	8.52	9.40	8.36	9.88	10.46	11.12	11.03	12.43	13.26	11.42	10.79	13.55	15.89	16.11	16.10	14.80
	कुल	13.38	14.20	14.76	14.57	14.66	18.24	17.09	18.34	19.26	17.15	16.32	23.13	25.23	25.42	25.95	23.40
कुल खाद्यान्न	खरीफ	109.87	110.58	120.96	118.14	103.95	120.85	131.27	128.07	128.69	128.07	125.09	138.33	140.73	140.47	144.55	141.71
	रबी	98.73	106.71	109.82	116.33	114.15	123.64	128.01	129.05	136.35	123.96	126.45	136.78	144.10	144.55	145.70	143.24
	कुल	208.60	217.28	230.78	234.47	218.11	244.49	259.29	257.12	265.05	252.02	251.54	275.11	284.83	285.01	290.25	284.95

* अन्य रबी दलहनों सहित

कृषि एवं किसान कल्याण मंत्रालय
कृषि, सहकारिता एवं किसान कल्याण विभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय
2018-19 के लिए वाणिज्यिक फसलों का चौथा अग्रिम अनुमान

दिनांक 19.08.2019 के अनुसार

लाख टन

फसल	मौसम	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18		2018-19	
														चौथा अग्रिम अनुमान	अंतिम अनुमान	लक्ष्य	चौथा अग्रिम अनुमान
मूंगफली	खरीफ	62.98	32.94	73.62	56.17	38.52	66.43	51.27	31.88	80.58	59.31	53.68	60.48	75.40	75.95	75.40	53.63
	रबी	16.95	15.69	18.20	15.51	15.76	16.22	18.37	15.07	16.56	14.71	13.66	14.14	16.39	16.57	15.28	13.31
	कुल	79.93	48.64	91.83	71.68	54.28	82.65	69.64	46.95	97.14	74.02	67.33	74.62	91.79	92.53	90.68	66.95
अरंडीबीज	खरीफ	9.91	7.62	10.54	11.71	10.09	13.50	22.95	19.64	17.27	18.70	17.52	13.76	15.68	15.68	18.31	12.15
तिल	खरीफ	6.41	6.18	7.57	6.40	5.88	8.93	8.10	6.85	7.15	8.28	8.50	7.47	7.51	7.55	10.07	7.55
रामतिल	खरीफ	1.08	1.21	1.10	1.17	1.00	1.08	0.98	1.01	0.98	0.76	0.74	0.85	0.74	0.70	2.01	0.65
सोयाबीन	खरीफ	82.74	88.51	109.68	99.05	99.64	127.36	122.14	146.66	118.61	103.74	85.70	131.59	109.81	109.33	148.20	137.86
सूरजमुखी	खरीफ	4.56	3.66	4.63	3.57	2.14	1.92	1.47	1.87	1.66	1.43	0.85	1.11	0.83	0.85	1.01	0.93
	रबी	9.83	8.62	10.00	8.01	6.36	4.59	3.69	3.57	3.38	2.91	2.12	1.41	1.28	1.37	2.01	1.26
	कुल	14.39	12.28	14.63	11.58	8.51	6.51	5.17	5.44	5.04	4.34	2.96	2.51	2.11	2.22	3.02	2.19
रेपसी तथा सरसों	रबी	81.31	74.38	58.34	72.01	66.08	81.79	66.04	80.29	78.77	62.82	67.97	79.17	83.22	84.30	84.86	93.39
अलसी	रबी	1.73	1.68	1.63	1.69	1.54	1.47	1.52	1.49	1.42	1.55	1.26	1.84	1.75	1.74	2.01	1.59
कुसुम्भ	रबी	2.29	2.40	2.25	1.89	1.79	1.50	1.45	1.09	1.13	0.90	0.53	0.94	0.47	0.55	0.83	0.24
कुल नौ तिलहन	खरीफ	167.67	140.12	207.13	178.08	157.28	219.22	206.91	207.91	226.24	192.21	166.98	215.26	209.96	210.06	255.00	212.78
	रबी	112.11	102.77	90.42	99.11	91.53	105.57	91.08	101.50	101.26	82.90	85.53	97.50	103.12	104.53	104.99	109.79
	कुल	279.78	242.89	297.55	277.19	248.82	324.79	297.99	309.41	327.49	275.11	252.51	312.76	313.08	314.59	359.99	322.57
गन्ना	कुल	2811.72	3555.20	3481.88	2850.29	2923.02	3423.82	3610.37	3412.00	3521.42	3623.33	3484.48	3060.69	3769.05	3799.05	3850.00	4001.57
कपास #	कुल	184.99	226.32	258.84	222.76	240.22	330.00	352.00	342.20	359.02	348.05	300.05	325.77	348.88	328.05	355.00	287.08
पटसन ##	कुल	99.70	103.17	102.20	96.34	112.30	100.09	107.36	103.40	110.83	106.18	99.40	104.32	96.28	95.91	105.00	93.49
मेस्टा ##	कुल	8.70	9.56	9.90	7.31	5.87	6.11	6.63	5.90	6.07	5.08	5.83	5.30	5.08	4.42	7.00	4.19
पटसन एवं मेस्टा ##	कुल	108.40	112.73	112.11	103.65	118.17	106.20	113.99	109.30	116.90	111.26	105.24	109.62	101.37	100.33	112.00	97.68

प्रति 170 क्विन्टा की लाख गांठें
प्रति 180 क्विन्टा की लाख गांठें